

SPIS TREŚCI

EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION

Szwajcaria/ Powrót do systemu stałych cen?	2
Dania/ Koniec systemu stałych cen?	2
Włochy/ Zwrot podatków za podręczniki.....	2
Francja/ Nie dla cyfrowych podręczników (na razie)	3
Belgia/ Księgarze przeciw darmowemu dołączaniu hitów do gazet	3
UE/ Komisja wprowadza więcej open access	3
Belgia/ Radiowa jedynka wspiera książki	4
Amazon/ Większe wyświetlacze Kindle dla podręczników	4
Francja/ Giganci wprowadzają e-readera na rynek	4
Austria/ Kolejny e-reader wchodzi na rynek	4
Targi we Frankfurcie/ Czy rynek akademicki określa standardy?.....	5

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS & INTERNATIONAL PUBLISHERS ASSOCIATION

Targi we Frankfurcie/ List przewodniczącej IPA	6
UE/ Cicho o audiobookach.....	7
UE/ Wspólny rynek telekomunikacyjny.....	7
UE/ 120 milionów euro na rozwój biblioteki Europeana	7
Francja/ Raport o nowych technologiach za obniżką VAT	7

POLSKA IZBA KSIĄŻKI NALEŻY DO DWÓCH EUROPEJSKICH ORGANIZACJI BRANŻOWYCH – FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS FEP, SKUPIAJĄCEJ KRAJOWE ORGANIZACJE WYDAWCÓW ORAZ EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION EBF, ZRZESZAJĄCEJ KRAJOWE ORGANIZACJE KSIĘGARSKIE. OBIE ORGANIZACJE REPREZENTUJĄ SWOICH CZŁONKÓW NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM. TEKSTY W NINIEJSZYM BIULETYNIE POCHODZĄ Z NEWSLETTERÓW NADSYŁANYCH DO BIURA PIK Z OBU STOWARZYSZEŃ. DODATKOWO W NINIEJSZYM NUMERZE "E-PIK" PUBLIKUJEMY LIST PRZEWODNICZĄCEJ ŚWIATOWEGO STOWARZYSZENIA WYDAWCÓW IPA ZAMIESZCZONY W SPECJALNYM BIULETYNIE IPA I POŚWIĘCONY ZBLIŻAJĄCYM SIĘ TARGOM KSIĄŻKI WE FRANKFURCIE.

EUROPEAN BOOKSELLERS FEDERATION

Szwajcaria/ Powrót do systemu stałych cen?

25 sierpnia szwajcarska komisja ds. konkurencji (Wettbewerbskommission) niewielką większością głosów zdecydowała, że rozpocznie prace nad projektem nowej ustawy wprowadzającej w Szwajcarii system stałych cen, tzw. ustawy o książce.

Należy pamiętać, że ta sama komisja w latach 2003-2005 badała system stałych cen w niemieckojęzycznej części Szwajcarii i uznała - mimo sprzeciwu branży wydawniczej i księgarskiej - że nie ma wystarczającego uzasadnienia dla jego istnienia. Do roku 2000 system ten istniał na mocy trójstronnego porozumienia między Niemcami, Austrią i Szwajcarią (we francuskojęzycznej części Szwajcarii system taki nie obowiązuje od 15 lat), w latach 2000-2007 trwała dyskusja nad tym porozumieniem, a w 2007 roku decyzję komisji ds. konkurencji przeciwną utrzymaniu systemu stałych cen potwierdził Szwajcarski Sąd Najwyższy (marzec) i parlament (maj).

Szwajcarskie Stowarzyszenie Księgarzy i Wydawców SBVV przyjęło najnowszą decyzję komisji z satysfakcją, oznacza ona bowiem, że intensywny lobbing za przywróceniem systemu stałych cen i ogromna mobilizacja większości przedstawicieli rynku książki przyniosła skutek. W oficjalnym oświadczeniu prasowym komisja ds. konkurencji uzasadnia decyzję tym, że przeprowadzone ostatnio badania wykazały wzrost cen książek wyższy od wskaźnika inflacji w Szwajcarii i wyższy, niż w sąsiednich krajach. Projekt nowej ustawy w połowie października ma zostać przedłożony w parlamencie.

Dania/ Koniec systemu stałych cen?

26 sierpnia duński rząd ogłosił plan całkowitej liberalizacji rynku książki i całkowitego wycofania się z systemu stałych cen. System ten działał w Danii na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy stowarzyszeniem wydawców i stowarzyszeniem księgarzy i nigdy nie został skodyfikowany w postaci ustawy o książce. Jest to jedno z najstarszych porozumień na świecie - zostało zawarte w 1837 roku. Na przestrzeni ostatnich lat zapisy porozumienia były wnikliwie badane przez urząd ds. konkurencji, a jego zapisy były czterokrotnie liberalizowane - w 1988, 2001, 2004 i 2006 roku.

Jeszcze do roku 2000 system stałych cen obejmował wszystkie książki, które wchodziły na rynek. Od roku 2000 system funkcjonował na zasadzie specjalnego wyjątku od ustawy o wolnej konkurencji, od 2001 roku wydawca miał swobodę wyboru systemu, mógł zastosować stałą lub wolną cenę w przypadku każdej książki z osobna. W 2006 roku wprowadzono ścisłe ograniczenia systemu stałych cen - wydawca mógł go stosować tylko w przypadku 10 procent książek wprowadzanych na rynek i dodatkowo podręczniki i ćwiczenia były całkowicie wyłączone spod systemu.

Duńskie Stowarzyszenie Księgarzy przyjmuje decyzję o zniesieniu systemu stałych cen, przy czym oba stowarzyszenia - tak wydawców, jak księgarzy - utrzymują, że decyzja ta nie zmienia de facto sytuacji na rynku, ponieważ system stałych cen w praktyce już w Danii nie istniał.

Włochy/ Zwrot podatków za podręczniki

Włoska Federacja Księgarzy ALI zaczęła oficjalnie zabiegać o wprowadzenie systemu zwrotu podatków płaconych przez rodziców przy okazji nabywania podręczników szkolnych. Kampania publiczna została uruchomiona po tym, jak w sierpniu parlament podjął decyzję, że w 2012 roku uczniowie będą mogli drukować podręczniki ściągnięte z Internetu. Przed uchwaleniem dekretu federacja ALI przeprowadziła szereg działań lobbystycznych dla zablokowania tej decyzji, podkreślając negatywne skutki przyjęcia takiego rozwiązania dla

księgarzy, z których wielu będzie zmuszonych do zamykania placówek, i podkreślając, że istnieją ukryte koszty związane z drukowaniem podręczników na własny użytek. Dodatkowo ALI zwracała uwagę na ponowne wzmocnienie usług nielegalnego kopiowania.

Kampania prowadzona przez federację ALI koncentruje się na promowaniu idei refundacji kosztów zakupu podręczników dla rodzin o niskich dochodach (poniżej klasy drugiej gimnazjum) oraz na zabieganiu o wprowadzenie systemu zwrotu podatków na wzór rynku leków. Kampania została szeroko zaprezentowana w mediach, ALI zbiera podpisy pod swoim wezwaniem do ponownego otwarcia debaty parlamentarnej na ten temat. W połowie października planowana jest konferencja prasowa dla podsumowania kampanii.

Francja/ Nie dla cyfrowych podręczników (na razie)

Upadł projekt uruchomiony w ubiegłym roku przez francuską minister edukacji mający na celu zmniejszenie wagi szkolnych tornistrów, a polegający w założeniu na zastąpieniu książek drukowanych przez cyfrowy terminal nowej generacji wykorzystujący tzw. cyfrowy atrament.

W informacji prasowej opublikowanej 8 września francuskie ministerstwo edukacji przyznaje, że próba zakupu 1500 cyfrowych urządzeń dla uczniów szóstej klasy w jednej ze szkół w Strasburgu zakończyła się niepowodzeniem, ponieważ żaden z opracowanych dotychczas prototypów we Francji oraz za granicą nie posiadał kolorowego ekranu, co zostało uznane przez wydawców i nauczycieli za kluczowy warunek przetargu.

Ministerstwo ma obecnie określić warunki porozumienia z wydawcami w celu rozwoju dostępu do cyfrowych wersji podręczników w środowisku on-line, a 22 i 23 października w Strasburgu odbędzie się spotkanie ze wszystkimi zainteresowanymi środowiskami (nauczycielami, rodzicami, wydawcami etc.) na temat cyfrowych podręczników.

Belgia/ Księgarze przeciw darmowemu dołączaniu hitów do gazet

Działające we Flandrii stowarzyszenie księgarzy VBB wyraziło zaniepokojenie z powodu nowego sposobu przyciągania uwagi publiczności. Na tydzień przed wprowadzeniem na rynek księgarski bestsellerowej książki flamandzkiego pisarza Dimitria Verhulsta w twardej oprawie redakcja „Hume” ogłosiła, że dołączy do pisma darmową wersję książki w miękkiej oprawie.

Dyrektor Flamandzkiego Stowarzyszenia Księgarzy Luc Tessens spodziewa się sporych strat, które zanotują wszystkie księgarnie i wyraził ubolewanie z tego powodu. Ponadto zapowiedział, że stowarzyszenie sprawdzi, czy nie ma podstaw do skierowania tej akcji na drogę sądową. W oświadczeniu prasowym flamandzkie stowarzyszenie podkreśla, że akcje wspierające czytelnictwo muszą być podejmowane przy poszanowaniu wszystkich stron działających na rynku książki, w tym księgarzy.

UE/ Komisja wprowadza więcej open access

20 sierpnia Komisja Europejska uruchomiła pilotażowy projekt umożliwiający nieograniczony dostęp on-line do wyników badań finansowanych przez UE, w pierwszym rzędzie do artykułów publikowanych w czasopismach naukowych. Komisja chce zagwarantować, że rezultaty badań z tzw. siódmego ramowego programu badawczego (FP7), którego budżet na lata 2007-2013 przekracza 50 mld euro, będą rozpowszechniane na tyle szeroko i efektywnie, że zagwarantują maksymalne wykorzystanie zarówno w świecie nauki, jak i poza nim.

Faza pilotażowa obejmie około 20 procent budżetu programu FP7 z takich obszarów, jak zdrowie, energia, środowisko, nauki społeczne oraz nowoczesne technologie informatyczne i komunikacyjne. Beneficjenci grantów będą zobowiązani do przesłania artykułów prezentujących wyniki badań redakcjom pism naukowych lub do złożenia końcowego raportu

w repozytorium on-line, a także do podjęcia wszelkich wysiłków w celu zagwarantowania dostępu do publikacji na zasadzie open access w 6 lub 12 miesięcy od ukazania się jej w piśmie komercyjnym. Okres embarga na informację ma zapewnić wydawcom naukowym osiągnięcie zwrotu z inwestycji.

Według Komisji takie posunięcie powinno pomóc Unii Europejskiej w podniesieniu poziomu wykorzystania najnowszych osiągnięć naukowych - szczególnie w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw. Z drugiej strony ma pomóc naukowcom w popularyzacji ich osiągnięć. Jeśli faza pilotażowa zakończy się powodzeniem, rozwiązania te zostaną wdrożone w kolejnym schemacie funduszu badawczego.

Belgia/ Radiowa jedynka wspiera książki

Radio 1 - publiczna stacja działająca we Flandrii - 7 września uruchomiła nowy program na temat książek, do którego zapraszane są prominentne osoby w celu zaprezentowania pięciu ulubionych książek. Program jest nadawany w każdą niedzielę w godzinach 9-10. Flamandzka Izba Książki Boek.be reprezentująca wydawców oraz księgarzy jest zaangażowana w przygotowania, na dwa tygodnie przed każdym programem przesyła do zrzeszonych księgarń listę tytułów, które będą omawiane w kolejnym programie, dla zapewnienia zaopatrzenia placówek, ponadto izba przygotowała specjalne stojaki dla ekspozycji omawianych książek w witrynach księgarń.

Amazon/ Większe wyświetlacze Kindle dla podręczników

Serwis Tech Crunch podaje, że Amazon sprzedał dotychczas ponad 240 tysięcy swojego elektronicznego e-readera Kindle. Przychód ze sprzedaży może wynosić około 90 mln dolarów, do czego należy dodać przychody pochodzące z subskrypcji plików. Wygląda na to, że wzrost sprzedaży w 2008 roku spowodowany jest obniżeniem ceny urządzenia, co musiało przyciągnąć do Amazona nowych nabywców - studentów wyższych uczelni. Amazon przyznaje, że dla studentów planuje produkcję nowej wersji Kindle, o większym ekranie, dużo bardziej odpowiednim do wyświetlania tekstów podręczników.

Francja/ Giganci wprowadzają e-readera na rynek

Hachette Livre, Sony oraz FNAC łączą siły i pod koniec października wprowadzą na rynek francuski e-readera Sony w cenie 299 euro. Na konferencji 16 września trzy firmy ogłosiły, że przez pierwszych sześć miesięcy prawa do wyłącznej sprzedaży będzie miał FNAC (w 81 sklepach oraz na stronie internetowej), z kolei Hachette będzie odpowiadało za dostarczenie plików. Hachette za pośrednictwem swojej spółki Numilog będzie w stanie zaoferować około 2 tys. tytułów. FNAC i Hachette szacują, że dzięki porozumieniu cena brutto elektronicznych wersji książek (zawierająca pełną stawkę VAT w wysokości 19,6 proc.) będzie niższa o 10-15 procent od cen brutto książek drukowanych (zawierających stawkę VAT w wysokości 5,5 proc.).

E-Reader firmy Sony został wprowadzony na rynek amerykański w 2006 roku i na rynek brytyjski na początku września tego roku, ma pojemność porównywalną do zawartości blisko 7 tys. stron, wykorzystuje technologię tzw. elektronicznego atramentu, waży 260 gramów i otwiera pliki zapisane we wszystkich dostępnych formatach.

Austria/ Kolejny e-reader wchodzi na rynek

HixReader - pod taką nazwą na rynek austriacki i światowy wchodzi kolejne urządzenie wykorzystujące technologię elektronicznego atramentu. Nowy e-reader wyglądem przypomina książkę w wersji pocket i w przeciwieństwie do innych (m.in. Kindle, Sony reader) ma

być sprzedawany także w tradycyjnych księgarniach stacjonarnych. HixReader został opracowany przez spółkę z Wiednia, więcej na stronach <http://www.hixbooks.net/index.html>.

Targi we Frankfurcie/ Czy rynek akademicki określa standardy?

Podczas targów we Frankfurcie Europejska Federacja Księgarzy zorganizuje dyskusję na temat trendów w sprzedaży „Czy rynek książek akademickich wyznacza standardy dla rynku książki?”. Książki są w coraz większym stopniu zastępowane przez cyfrowe produkty oraz serwisy informacyjne dostępne w Internecie. Cyfrowa komunikacja nakłada na księgarzy dodatkowe zadania, jak konsultacje i poradnictwo. Użytkownicy w codziennym życiu i podczas pracy preferują dostęp do informacji umożliwiający wykorzystanie interaktywnych, społecznych narzędzi. Te trendy wymagają ponownego przemyślenia roli księgarzy i określenia nowego modelu biznesowego. Ponieważ tzw. ogólny rynek książki odczuł już niektóre trendy ewidentnie widoczne na rynku książek akademickich, należy założyć, że przyszedł czas, kiedy oba segmenty mogą uczyć się na swoim przykładzie. Temat ten omówi Dorothea Redeker, niezależna specjalistka zajmująca się badaniami rynku książki turystycznej.

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS & INTERNATIONAL PUBLISHERS ASSOCIATION

Targi we Frankfurcie/ List przewodniczącej IPA

„Drodzy koledzy, jak zazwyczaj, targi książki we Frankfurcie będą okazją dla wielu spotkań organizowanych przez IPA, w tym zebrania zarządu, zgromadzenia ogólnego członków i spotkań komitetów roboczych. Podczas gdy niektóre z nich są dostępne tylko dla zaproszonych osób, część jest otwarta dla wszystkich członków IPA, wydawców i przyjaciół IPA, a najważniejsze z nich to:

- coroczne spotkanie organizowane przez IPA „IPA International Publishing Update 2008”, w tym roku poświęcone piractwu książkowemu on-line,
- spotkanie dyrektorów stoisk narodowych współorganizowane przez IPA,
- wybory zarządu oraz przewodniczącego IPA.

Z całego serca zachęcam was do udziału w spotkaniu „IPA International Publishing Update 2008”. Podczas sesji „Piractwo on-line. Czy Internet zabije wydawnictwa” będziemy się zastanawiać, w jaki sposób wydawcy mogą przetrwać w obliczu piractwa on-line. Sesja prowadzona przez szefa komitetu ds. copyright IPA Alana Adlera odbędzie się w piątek 17 października w godzinach 10.00-12.00 w Room Dimension, sala 4.2. Proszę pamiętać o zmianie miejsca, sesje z reguły odbywają się dwa piętra niżej w sali Europa.

W tym roku gościmy specjalistów o ogromnym doświadczeniu. Eksperti ds. technicznych z Fraunhofer Institute (wynalazcy formatu MP3) wyjaśnią strategię działania internetowych piratów. Szwedzki wydawca opíše wpływ na sektor wydawniczy niechlubnej strony WWW Piratebay i amerykański wydawca przyjrzy się skutkom tych działań widocznym na rynku edukacyjnym. Na koniec specjaliści z zakresu prawa omówią strategię, jakie stosuje się dla zwalczania piractwa w Internecie.

Dodatkowe spotkanie, na którym uaktualnimy naszą wiedzę, odbędzie się w sali Forum Dialog (sala 6.1, E 913) w piątek, 17 października, w godzinach 12.45-13.45. Ta godzinna sesja nosi nazwę „Przygotowania wydawców na Web 2.0. Co wydawcy mogą zrobić już dla ery e-booków?”. Spotkanie prowadzone w formule talk-show będzie okazją do wysłuchania dyrektora brytyjskiego Stowarzyszenia Wydawców Simona Judena, który będzie mówić, jak stowarzyszenie pomaga wydawcom przygotować się na działania w Internecie. Mark Bide powie, co nowego wydarzyło się przy okazji wprowadzania protokołu ACAP, a Piero Attanasio zaprezentuje europejski projekt ARROW, stworzony dla rozwiązania kwestii dzieł osieroconych.

W tym roku gościem honorowym targów jest Turcja. Spotkanie poświęcone wolności wydawców w Turcji zacznie się w piątek 17 października o godzinie 11.00 w sali Forum na pierwszym piętrze i poprowadzi je Ragıp Zarakolu, laureat tegorocznej nagrody IPA „Freedom to Publish”. Prezentacja gościa honorowego będzie miała miejsce w tym forum oraz tureckim stoisku kolektywnym (sala 5.1. C 976). Pełny program jest dostępny na życzenie w sekretariacie. Większość dokumentów (agendy, załączniki etc.) związanych z targami będzie niedługo dostępna na stronie WWW IPA w sekcji „dla członków” pod adresem www.internationalpublishers.org.

Cała załoga przyłącza się do mojego zaproszenia, czekamy nie tylko na produktywe i interesujące dyskusje, ale też cieszymy się na ponowne spotkanie z wami wszystkimi.

Serdecznie pozdrawiam

Ana Maria Cabanellas, przewodnicząca IPA

UE/ Cicho o audiobookach

Podczas tzw. nieformalnego spotkania ministrów finansów krajów członkowskich UE, które odbyło się 12 i 13 września w Nicei, omówiono kwestię obniżonych stawek VAT. Biuro EBF pisze, że nie została podjęta żadna decyzja dotycząca przyszłych rozwiązań (jak informuje biuro, niektóre kraje chcą obniżenia stawki VAT w celu stworzenia nowych miejsc pracy, obniżenia cen detalicznych i ograniczenia szarej strefy). Według informacji uzyskanych przez EBF na spotkaniu nie było mowy o redukcji stawek VAT na audiobooki, kwestii uznawanej przez Komisję Europejską za techniczną poprawkę.

Z kolei biuro FEP podaje, że dyskusja na temat VAT została przeniesiona na forum ECOFIN, które będzie miało miejsce 7 października. (Kolejne spotkania ECOFIN-u zostały zaplanowane na 4 listopada i 2 grudnia). Biuro FEP przywołuje słowa komisarza ds. podatków Laslo Kovacs, który podczas konferencji prasowej po spotkaniu w Nicei stwierdził, że istnieją dwie szkoły myślenia co do podatku VAT: „budżetowa” - kładąca nacisk na wpływy i „społeczno-kulturowa” - kładąca nacisk na możliwości łagodzenia pewnych zjawisk przez stosowanie stawek zredukowanych. Jak podaje biuro FEP, na spotkaniu w Nicei przedstawiciele wszystkich 27 krajów członkowskich UE zgodzili się co do dwóch rzeczy - po pierwsze system VAT nie może tworzyć przeszkód dla formowania się wspólnego rynku oraz po drugie wszystkie kraje członkowskie powinny mieć równorzędny dostęp do zredukowanych stawek VAT.

UE/ Wspólny rynek telekomunikacyjny

Parlament Europejski 24 września dyskutował nad czterema projektami zgłoszonymi w ramach reformy systemu telekomunikacyjnego. Pakiet rozwiązań ma zapewnić funkcjonowanie wspólnego rynku usług telekomunikacyjnych UE, parlament przyjął cztery raporty, m.in. nadzorowany przez posła Malcolma Harboura pakiet ws. sieci i usług komunikacji elektronicznej oraz ochrony przed piractwem.

UE/ 120 milionów euro na rozwój biblioteki Europeana

11 sierpnia Komisja Europejska opublikowała raport na temat postępów w digitalizacji zasobów kulturowych i udostępniania ich on-line. Komisja ogłosiła, że do końca 2012 roku przeznaczy 120 mln euro na udostępnienie europejskiego dorobku kulturowego w ramach ogólnoeuropejskiej biblioteki. W oświadczeniu prasowym złożonym przy okazji publikacji raportu Vivane Reading, komisarz ds. społeczeństwa informatycznego i mediów, stwierdziła, że kraje członkowskie muszą przyspieszyć działania zmierzające do digitalizacji zbiorów oraz zwiększyć ilość zasobów dostępnych on-line. Biblioteka cyfrowa łącząca dorobek europejski - Europeana - znajduje się obecnie w fazie testowania wersji prototypowej i ma być oddana do użytku pod koniec tego roku. Raport oraz oświadczenia prasowe są dostępne pod adresem: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1255&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=de>

Francja/ Raport o nowych technologiach za obniżką VAT

Bruno Patino - konsultant wybrany przez Christine Albanel, francuską minister kultury - opublikował raport na temat ochrony copyright i ustalania cen na książki w wersji e-book. Bruno Patino zaleca trzy kierunki działań: - promocję legalnej i atrakcyjnej oferty, - stworzenie ram działania, które umożliwią posiadaczom praw autorskich grać główną rolę w ustalaniu ceny produktu, - zwiększenie wysiłków lobbystycznych na rzecz ochrony własności intelektualnej oraz obniżenia stawki VAT w przypadku dóbr kulturowych zapisanych na cyfrowych nośnikach

opracowanie i tłumaczenie: Renek Mendruń